ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πέμπτο τμήμα)
της 19ης Οκτωβρίου 2000 *

Στην υπόθεση C-15/99,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Finanzgericht Bremen (Γερμανία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ), με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Hans Sommer GmbH & Co. KG

και

Hauptzollamt Bremen,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των άρθρων:

— 3, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1224/80 του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 1980, περί της δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων (ΕΕ ειδ. έκδ. 02/008, σ. 218), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3193/80 του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 1980 (ΕΕ ειδ. έκδ. 02/010, σ. 213),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

— 5, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1697/79 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1979, περί της εκ των υστέρων εισπράξεως εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών που δεν κατέστησαν απαιτητοί από τον φορολογούμενο, για εμπορεύματα που διασαφηνίσθηκαν σε τελωνειακό καθεστώς συνεπαγόμενο την υποχρέωση καταβολής τέτοιων δασμών (ΕΕ ειδ. έκδ. 02/007, σ. 254),

— 13 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1430/79 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουλίου 1979, περί της επιστροφής ως αχρεωστήτως εισπραχθέντων ή της διαγραφής χρέους εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/015, σ. 162), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3069/86 του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 1986 (ΕΕ L 286, σ. 1),

καθώς και ως προς το κύρος της αποφάσεως C(95) 2325 τελικό της Επιτροπής, της 28ης Σεπτεμβρίου 1995,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

συγκείμενο από τους D. A. O. Edward, προεδρεύοντα του πέμπτου τμήματος, P. Jann (εισηγητή) και L. Sevón, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Mischo
γραμματέας: R. Grass

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Hans Sommer GmbH & Co. KG, εκπροσωπούμενη από τον J. Sparr, δικηγόρο Αμβούργου,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον J. C. Schieferer, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας,

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 14ης Μαρτίου 2000,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με διάταξη της 4ης Αυγούστου 1998, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 20 Ιανουαρίου 1999, το Finanzgericht Bremen υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ), τέσσερα προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία των άρθρων:

— 3, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1224/80 του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 1980, περί της δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων (ΕΕ ειδ. έκδ. 02/008, σ. 218), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3193/80 του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 1980 (ΕΕ ειδ. έκδ. 02/010, σ. 213, στο εξής: κανονισμός 1224/80),

— 5, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1697/79 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1979, περί της εκ των υστέρων εισπράξεως εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών που δεν κατέστησαν απαιτητοί από τον φορολογούμενο, για

εμπορεύματα που διασαφηνίσθηκαν σε τελωνειακό καθεστώς συνεπαγόμενο την υποχρέωση καταβολής τέτοιων δασμών (ΕΕ ειδ. έκδ. 02/007, σ. 254),

— 13 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1430/79 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουλίου 1979, περί της επιστροφής ως αχρεωστήτως εισπραχθέντων ή της διαγραφής χρέους εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/015, σ. 162), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3069/86 του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 1986 (ΕΕ L 286, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 1430/79),

καθώς και ως προς το κύρος της αποφάσεως C(95) 2325 τελικό της Επιτροπής, της 28ης Σεπτεμβρίου 1995 [στο εξής: απόφαση C(95) 2325].

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της Hans Sommer GmbH & Co. KG (στο εξής: Sommer) και του Hauptzollamt Bremen (στο εξής: Hauptzollamt), κατόπιν της αποφάσεως του τελευταίου να εντάξει στη δασμολογητέα αξία παρτίδων μελιού προελεύσεως πρώην ΕΣΣΔ τις δαπάνες σχετικά με τις αναλύσεις του μελιού που πραγματοποιήθηκαν από τον εισαγωγέα στη Γερμανία.

Το νομικό πλαίσιο

3 Το άρθρο 3 του κανονισμού 1224/80 ορίζει τα εξής:

«1. Η δασμολογητέα αξία των εισαγομένων εμπορευμάτων που καθορίζεται κατ' εφαρμογή του παρόντος άρθρου είναι η συναλλακτική αξία, δηλαδή η πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα για τα εμπορεύματα τιμή όταν πωλούνται προς εξαγωγή με

προορισμό το τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας, μετά από προσαρμογή που πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 8 (...).

(...)

3. α) Η πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα τιμή είναι η συνολική πληρωμή που έγινε ή πρόκειται να γίνει από τον αγοραστή προς τον πωλητή, ή υπέρ του πωλητή, για τα εισαγόμενα εμπορεύματα και περιλαμβάνει όλες τις πληρωμές που έγιναν ή πρόκειται να γίνουν ως προϋπόθεση της πωλήσεως των εισαγομένων εμπορευμάτων, από τον αγοραστή προς τον πωλητή ή από τον αγοραστή προς τρίτον για την εκπλήρωση υποχρεώσεως του πωλητή (...).

(...)»

4 Το άρθρο 15, παράγραφος 1, του κανονισμού 1224/80 ορίζει τα εξής:

«Η δασμολογητέα αξία των εισαγομένων εμπορευμάτων δεν περιλαμβάνει τα έξοδα μεταφοράς μετά την εισαγωγή στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητος, υπό τον όρον ότι τα έξοδα αυτά διακρίνονται από την πράγματι πληρωθείσα ή πληρωτέα για τα εισαγόμενα εμπορεύματα τιμή.»

5 Το άρθρο 5, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1697/79 ορίζει τα εξής:

«Οι αρμόδιες αρχές δύνανται να μην προβαίνουν σε ενέργειες εισπράξεως "εκ των υστέρων" ποσού εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών που δεν καταβλήθηκε συνεπεία λάθους αυτών των ιδίων των αρμοδίων αρχών που λογικά δεν ηδύνατο να αποκαλυφθεί από τον φορολογούμενο ο οποίος, από μέρους του, ενήργησε καλοπίστως και τήρησε όλες τις διατάξεις που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία, όσον αφορά την κατάθεση της τελωνειακής διασαφήσεως.»

6 Το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79 ορίζει τα εξής:

«1. Επιτρέπεται η επιστροφή ως αχρεωστήτως εισπραχθέντων ή η διαγραφή εισαγωγικών δασμών σε ειδικές περιπτώσεις, εκτός αυτών τις οποίες αφορούν τα τμήματα Α έως Δ, οι οποίες ανακύπτουν από συνθήκες για τις οποίες δεν υπήρξε καμιά αμέλεια ή δόλος από μέρους του ενδιαφερομένου.

Οι περιπτώσεις στις οποίες εφαρμόζεται το πρώτο εδάφιο, καθώς και οι διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται για τον σκοπό αυτό, καθορίζονται σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο άρθρο 25 διαδικασία (...).»

7 Οι διαδικασίες που έχουν εφαρμογή ορίζονται, από την 1η Ιανουαρίου 1994, από τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου για τη θέσπιση του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 253, σ. 1). Κατά το άρθρο 905 του κανονισμού αυτού, όταν η τελωνειακή αρχή απόφασης, στην οποία έχει υποβληθεί αίτηση επιστροφής ή διαγραφής, δεν είναι σε θέση να αποφασίσει, το κράτος μέλος, στο οποίο υπάγεται η αρχή, διαβιβάζει τον φάκελο στην Επιτροπή.

8 Κατά το άρθρο 907 του ιδίου κανονισμού, «(...) η Επιτροπή αποφασίζει είτε ότι η εκάστοτε εξεταζόμενη περίπτωση δικαιολογεί την επιστροφή ή τη διαγραφή, είτε ότι δεν τη δικαιολογεί».

9 Σύμφωνα με το άρθρο 908, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 2454/93, η απόφαση κοινοποιείται στο οικείο κράτος μέλος και η τελωνειακή αρχή αποφασίζει βάσει της αποφάσεως αυτής.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

10 Η Sommer αγόρασε από την Kessler & Co. Agrarprodukten-Handelsgesellschaft mbH (στο εξής: Kessler) μέλι προελεύσεως ΕΣΣΔ το οποίο δεν εκτελωνίστηκε.

11 Οι παραδόσεις αυτές, που πραγματοποιήθηκαν βάσει συμβάσεων πωλήσεως cif Αμβούργου, αποτέλεσαν επίσης το αντικείμενο επικυρώσεων των συμβάσεων πωλήσεως/προσθηκών αυτών οι οποίες προέβλεπαν δαπάνες ή «έξοδα τακτοποιήσεως», που ανέρχονταν σε ένα κατ' αποκοπήν ποσό ανά τόνο μελιού. Τα έξοδα αυτά, που τιμολογήθηκαν χωριστά από την Kessler, περιελάμβαναν τα έξοδα εκφορτώσεως, τα έξοδα παραλαβής μέχρι την αποθήκευση, τα έξοδα μεταφοράς με φορτηγά οχήματα από την αποθήκη, τα έξοδα «ελεύθερο στο φορτηγό», τα έξοδα δειγματοληψίας και αναλύσεων, καθώς και τα έξοδα αποθηκεύσεως.

12 Στις διασαφήσεις της περί της δασμολογητέας αξίας, η Sommer δήλωσε απλώς τις τιμές που συνομολογήθηκαν με την Kessler στις συμβάσεις πωλήσεως cif Αμβούργου.

13 Στα πλαίσια ενός πρώτου ελέγχου, οι τελωνειακές αρχές δεν αμφισβήτησαν την ορθότητα της πρακτικής αυτής. Κατόπιν μεταγενεστέρου ελέγχου, το Hauptzollamt

έκρινε ότι τα κατ' αποκοπήν έξοδα που τιμολογήθηκαν βάσει των προσθέτων συμβάσεων έπρεπε να θεωρηθούν ως τμήμα της τιμής πωλήσεως που πρέπει να περιληφθεί στη δασμολογητέα αξία. Κατά συνέπεια, με διορθωτική απόφαση της 29ης Ιουλίου 1992, ζήτησε από τη Sommer ποσό 96 352,77 γερμανικών μάρκων (DEM) ως τελωνειακούς δασμούς για τις εισαγωγές που είχε πραγματοποιήσει μεταξύ 1989 και 1991.

14 Κατόπιν προσφυγής της Sommer, το Finanzgericht Bremen ακύρωσε, με απόφαση της 12ης Απριλίου 1994, την εν λόγω διορθωτική απόφαση για τον λόγο ότι, καίτοι τα έξοδα τακτοποιήσεως αποτελούσαν τμήμα της δασμολογητέας αξίας του δηλωθέντος εμπορεύματος, αποκλειόταν η εκ των υστέρων είσπραξη τελωνειακών δασμών, σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 1697/79.

15 Μετά την έκδοση της αποφάσεως αυτής, το Hauptzollamt θεώρησε ότι δεν μπορούσε να ανακαλέσει τις τέσσερις άλλες αποφάσεις για την εκ των υστέρων είσπραξη της 29ης Απριλίου, της 26ης Αυγούστου και της 9ης Σεπτεμβρίου 1992, για συνολικό ύψος 33 948,72 DEM, κατά των οποίων η Sommer είχε ασκήσει ενστάσεις. Κατόπιν αιτήσεως του Hauptzollamt, το ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών, με έγγραφο της 27ης Μαρτίου 1995, ζήτησε από την Επιτροπή την έκδοση αποφάσεως για την εφαρμογή του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79.

16 Με την απόφαση C(95) 2325, που απηύθυνε στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι δεν ήταν δικαιολογημένη η επιστροφή των εισαγωγικών δασμών.

17 Με αποφάσεις της 20ής Φεβρουαρίου 1996, το Hauptzollamt απέρριψε τις ενστάσεις της Sommer κατά των τεσσάρων αποφάσεων περί της εκ των υστέρων εισπράξεως της 29ης Απριλίου, της 26ης Αυγούστου και της 9ης Σεπτεμβρίου 1992, καθώς και κατά μιας πέμπτης αποφάσεως της ίδιας φύσεως, της 2ας Δεκεμβρίου 1994.

18 Η Sommer προσέφυγε εκ νέου στο Finanzgericht Bremen, το οποίο, επειδή έκρινε ότι στα πλαίσια της διαφοράς ανέκυπταν ζητήματα ερμηνείας του κοινοτικού δικαίου, αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Περιλαμβάνονται, κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1224/80 του Συμβουλίου, περί δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων, της 28ης Μαΐου 1980 (ΕΕ ΕΚ L 134), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3193/80 του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 1980 (ΕΕ ΕΚ L 333, σ. 1), στη συναλλακτική αξία μελιού που εισήχθη από την ΕΣΣΔ κατά τα έτη 1989 έως 1991 τα "έξοδα" (spesen) και τα "έξοδα τακτοποιήσεως (Abwicklungskosten)", τα οποία ο Γερμανός εισαγωγέας χρεώνει στον αγοραστή, βάσει χωριστών συμφωνιών, στην περίπτωση που ο εισαγωγέας υποχρεούται μετά την εισαγωγή, κατά τη γερμανική νομοθεσία περί μελιού, να προβεί σε δειγματοληψίες και να υποβάλει τα αποτελέσματα των χημικών αναλύσεων;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα:

Είναι άκυρη η απόφαση της Επιτροπής, της 28ης Σεπτεμβρίου 1995, C(95) 2325;

3) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο δεύτερο ερώτημα:

Οφείλουν οι αρμόδιες αρχές να μην προβούν στην εκ των υστέρων είσπραξη δασμών, κατά το άρθρο 5, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1697/79, όταν επ' ευκαιρία επιτόπιου ελέγχου που αφορούσε εισαγωγές που πραγματοποιήθηκαν σε προγενέστερο χρόνο δεν αμφισβητήθηκε από τις ίδιες αρχές το γεγονός ότι δεν περιελήφθη στη δασμολογητέα αξία, επί παρομοίου είδους εμπορικών πράξεων, κατ' αποκοπήν ποσό εξόδων και δεν προκύπτει ότι ο επιχειρηματίας θα μπορούσε να έχει αμφιβολίες ως προς την ορθότητα των αποτελεσμάτων του ελέγχου;

4) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο τρίτο ερώτημα:

Δικαιολογούν ειδικές περιπτώσεις, κατά την έννοια του άρθρου 13 του κανονισμού 1430/79, τη διαγραφή εισαγωγικών δασμών, σε περίπτωση όπως αυτή που εκτίθεται στο τρίτο ερώτημα;»

Επί του πρώτου ερωτήματος

19 Με το ερώτημα αυτό, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν τα έξοδα των αναλύσεων που αποσκοπούν στη διαπίστωση της συμβατότητας των εισαγομένων εμπορευμάτων με την εθνική νομοθεσία του κράτους μέλους εισαγωγής, τα οποία ο εισαγωγέας χρεώνει στον αγοραστή επιπλέον της τιμής των εμπορευμάτων, πρέπει να θεωρηθούν ως τμήμα της «συναλλακτικής αξίας» των εμπορευμάτων υπό την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1224/80.

20 Η Sommer υποστηρίζει ότι στο ερώτημα αυτό πρέπει να δοθεί αρνητική απάντηση. Ισχυρίζεται ότι τα εν λόγω έξοδα αντιστοιχούν σε παροχές υπηρεσιών εντός της Κοινότητας από επιχειρήσεις οι οποίες είναι εγκατεστημένες εντός της Κοινότητας και αφορούν εμπορεύματα τα οποία έχουν ήδη πωληθεί προς εξαγωγή με προορισμό το κοινοτικό τελωνειακό έδαφος. Πρέπει, κατά συνέπεια, να εφαρμοστεί η νομολογία του Δικαστηρίου κατά την οποία, υπό την επιφύλαξη των προβλεπομένων στο άρθρο 8 του κανονισμού 1224/80 προσαρμογών, η αμοιβή υπηρεσιών που παρέχονται στον αγοραστή κατά την αγορά των εισαγομένων εμπορευμάτων δεν αποτελεί τμήμα της δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων (απόφαση της 4ης Ιουνίου 1992, C-21/91, Wünsche, Συλλογή 1992, σ. I-3467, σκέψη 16).

21 Το αιτούν δικαστήριο και η Επιτροπή επισημαίνουν ότι ο πωλητής δεσμεύθηκε να παραδώσει μέλι του οποίου η ποιότητα είχε διευκρινιστεί στη σύμβαση πωλήσεως με αναφορά σε «εμπεριστατωμένη ανάλυση στην οποία προέβη ο πωλητής σύμφωνα με

την ισχύουσα γερμανική νομοθεσία». Τα έξοδα των αναλύσεων έπρεπε, επομένως, να θεωρηθούν ως έξοδα αναγόμενα σε «προϋπόθεση πωλήσεως των εισαγομένων εμπορευμάτων» και, κατά συνέπεια, περιλαμβάνονταν στη δασμολογητέα αξία των εμπορευμάτων αυτών, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 3, στοιχείο α', του κανονισμού 1224/80.

22 Για να δοθεί απάντηση στο πρώτο ερώτημα, πρέπει να υπομνηστεί ότι, στο σύστημα που καθιέρωσε ο κανονισμός 1224/80, η έννοια της «συναλλακτικής αξίας», δηλαδή, κατά γενικό κανόνα, η τιμή που πράγματι καταβάλλεται ή πρέπει να καταβληθεί για τα εμπορεύματα, αποτελεί τη βάση υπολογισμού της δασμολογητέας αξίας. Κατά συνέπεια, ο υπολογισμός αυτός πρέπει να λαμβάνει ως βάση τους όρους υπό τους οποίους πραγματοποιείται η συγκεκριμένη πώληση (απόφαση της 4ης Φεβρουαρίου 1986, 65/85, Van Houten, Συλλογή 1986, σ. 447, σκέψη 13).

23 Από τις διαπιστώσεις όμως του αιτούντος δικαστηρίου προκύπτει ότι η Kessler ανέλαβε με τις συμβάσεις την υποχρέωση να παραδώσει στη Sommer μέλι που πληροί τους όρους ποιότητας που θέτει η γερμανική νομοθεσία. Επομένως, οι αναλύσεις που πραγματοποιήθηκαν μετά την εισαγωγή για να διαπιστωθεί η ποιότητα του μελιού αποτελούσαν αναγκαία ενέργεια ώστε η παράδοση του εμπορεύματος να είναι σύμφωνη προς τους όρους της συμβάσεως.

24 Επομένως, τα έξοδα που ανάγονται στις αναλύσεις αυτές πρέπει να θεωρηθούν ως τμήμα των «πληρωμών που έγιναν ή πρέπει να γίνουν, ως προϋπόθεση της πωλήσεως των εισαγομένων εμπορευμάτων, από τον αγοραστή προς τον πωλητή (...) για την εκπλήρωση υποχρεώσεως του πωλητή» υπό την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 3, στοιχείο α', του κανονισμού 1224/80 και, κατά συνέπεια, ως αναπόσπαστο τμήμα της δασμολογητέας αξίας.

25 Η ερμηνεία αυτή είναι σύμφωνη προς τον σκοπό της κοινοτικής ρυθμίσεως περί της τελωνειακής εκτιμήσεως, η οποία, όπως προκύπτει από την έκτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1224/80, έχει σκοπό να καθιερώσει ένα σύστημα δίκαιο, ομοιόμορφο και ουδέτερο, το οποίο να αποκλείει τη χρησιμοποίηση αυθαιρέτων ή πλασματικών δασμολογητέων αξιών (απόφαση της 6ης Ιουνίου 1990, C-11/89, Unifert, Συλλογή 1990, σ. I-2275, σκέψη 35).

26 Πράγματι, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 42 των προτάσεών του, ένα αγαθό του οποίου η ποιότητα πιστοποιείται από τον πωλητή έχει ανώτερη οικονομική αξία από την αξία του εμπορεύματος το οποίο δεν φέρει το πιστοποιητικό αυτό. Κατά συνέπεια, δικαιολογημένα λαμβάνονται υπόψη, κατά τον υπολογισμό της δασμολογητέας αξίας, τα έξοδα που καταβλήθηκαν για τη χορήγηση του πιστοποιητικού αυτού.

27 Επομένως, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα έξοδα των αναλύσεων που αποσκοπούν στη διαπίστωση της συμβατότητας των εισαγομένων εμπορευμάτων προς την εθνική νομοθεσία του κράτους μέλους εισαγωγής, τα οποία ο εισαγωγέας χρεώνει στον αγοραστή επιπλέον της τιμής των εμπορευμάτων, πρέπει να θεωρηθούν ως αναπόσπαστο τμήμα της «συναλλακτικής αξίας» των εμπορευμάτων αυτών υπό την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 1224/80.

Επί του δευτέρου και του τρίτου ερωτήματος

28 Με το δεύτερο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται ως προς το κύρος της αποφάσεως C(95) 2325, με την οποία η Επιτροπή διαπίστωσε ότι δεν ήταν δικαιολογημένη η επιστροφή των εισαγωγικών δασμών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79, σε μια περίπτωση όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης. Αν η απόφαση αυτή είναι άκυρη, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, με το τρίτο ερώτημά του, αν, στην περίπτωση αυτή, οι εθνικές αρχές οφείλουν να παραιτηθούν από την εκ των υστέρων είσπραξη των εισαγωγικών δασμών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 1697/79.

29 Επομένως, το δεύτερο ερώτημα έχει την έννοια ότι το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν η απόφαση C(95) 2325, με την οποία η Επιτροπή θεώρησε ότι παρέλκει η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 1430/79,

απαγορεύει την εφαρμογή, υπό τις ίδιες περιστάσεις, των διατάξεων του άρθρου 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 1697/79.

30 Πρέπει να υπομνηστεί ότι η απόφαση C(95) 2325 ελήφθη κατόπιν αιτήσεως της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, στην οποία κοινοποιήθηκε, κατά τη διαδικασία των άρθρων 905 έως 908 του κανονισμού 2454/93. Με την απόφαση αυτή, σύμφωνα με το άρθρο 907, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού αυτού, η Επιτροπή αποφάνθηκε αποκλειστικά ως προς το αν η ειδική περίπτωση που της υποβλήθηκε δικαιολογούσε ή όχι την επιστροφή ή τη διαγραφή των επίμαχων στην υπόθεση της κύριας δίκης δασμών.

31 Το Δικαστήριο όμως έχει ήδη κρίνει ότι, όταν η Επιτροπή εκδώσει απόφαση απευθυνόμενη σε κράτος μέλος με την οποία διαπιστώνεται ότι η διαγραφή χρέους εισαγωγικών δασμών, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού 1430/79, δεν δικαιολογείται σε συγκεκριμένη περίπτωση, και τούτο ενώ η εν λόγω απόφαση δεν περιέχει νομικό ή πραγματικό στοιχείο αφορών τη νομική βάση για την πραγματοποίηση, δυνάμει του κανονισμού 1697/79, εκ των υστέρων εισπράξεως των σχετικών εισαγωγικών δασμών, τα εθνικά δικαστήρια μπορούν να αποφαίνονται επί του τελευταίου αυτού ζητήματος προσφεύγοντας, ενδεχομένως, στην προβλεπόμενη από το άρθρο 177 της Συνθήκης διαδικασία (απόφαση της 24ης Σεπτεμβρίου 1998, C-413/96, Sportgoods, Συλλογή 1998, σ. I-5285, σκέψη 43).

32 Υπό τις συνθήκες αυτές, ενώ παρέλκει η εξέταση του κύρους της αποφάσεως C(95) 2325, πρέπει να εξεταστεί αν οι προϋποθέσεις από τις οποίες το άρθρο 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 1697/79 εξαρτά τη μη είσπραξη εκ των υστέρων των εισαγωγικών δασμών από τις εθνικές αρχές συντρέχουν σε περίπτωση όπως αυτή της υποθέσεως της κύριας δίκης.

33 Το αιτούν δικαστήριο φρονεί ότι ορθώς η Sommer θεώρησε, κατόπιν προγενεστέρου ελέγχου, ότι τα έξοδα των αναλύσεων που πραγματοποίησε ο εισαγωγέας δεν ενέ-

πιπταν στη δασμολογητέα αξία των εισαγομένων εμπορευμάτων και ότι το σφάλμα της διοικήσεως δεν μπορούσε λογικά να εντοπιστεί από τη Sommer.

34 Η Επιτροπή υποστηρίζει, αντιθέτως, ότι η Sommer δεν ήταν καλόπιστη και ότι θα έπρεπε να έχει εντοπίσει το σφάλμα.

35 Πρέπει να υπομνηστεί συναφώς ότι το άρθρο 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 1697/79 εξαρτά σωρευτικώς από τρεις προϋποθέσεις τη μη είσπραξη εκ των υστέρων των δασμών από τις εθνικές αρχές (βλ., ειδικότερα, την απόφαση της 26ης Νοεμβρίου 1998, C-370/96, Covita, Συλλογή 1998, σ. I-7711, σκέψη 24). Εφόσον οι προϋποθέσεις που θέτει το κείμενο αυτό πληρούνται, ο φορολογούμενος έχει δικαίωμα να απαλλαγεί της εκ των υστέρων εισπράξεως (βλ., ειδικότερα, την απόφαση της 1ης Απριλίου 1993, C-250/91, Hewlett Packard France, Συλλογή 1993, σ. I-1819, σκέψη 12).

36 Πρώτον, οι δασμοί πρέπει να μην έχουν εισπραχθεί συνεπεία σφάλματος των ίδιων των αρμόδιων αρχών (βλ., ειδικότερα, την προπαρατεθείσα απόφαση Covita, σκέψη 25). Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο αναφέρεται ρητώς, με το τρίτο ερώτημά του, στο γεγονός ότι, στα πλαίσια επιτοπίου ελέγχου των εισαγωγών που πραγματοποιήθηκαν προγενέστερα, οι αρχές δεν αμφισβήτησαν ότι τα κατ' αποκοπήν έξοδα δεν περιλαμβάνονται στη δασμολογητέα αξία για παρεμφερείς ενέργειες.

37 Δεύτερον, το σφάλμα των αρμόδιων αρχών πρέπει να είναι τέτοιας φύσεως, ώστε να μην μπορούσε λογικά να εντοπιστεί από τον καλόπιστο φορολογούμενο, παρά την επαγγελματική πείρα του και παρά την επιμέλεια την οποία έπρεπε κανονικά να καταβάλει (βλ., ειδικότερα, την προπαρατεθείσα απόφαση Covita, σκέψη 26). Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να διαπιστώσει, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια

αυτά, τη δυνατότητα εντοπισμού του σφάλματος (βλ., ειδικότερα, την προπαρατεθείσα απόφαση Hewlett Packard France, σκέψη 22).

38 Συναφώς, από τη διάταξη περί παραπομπής προκύπτει ότι το εθνικό δικαστήριο, κατόπιν της εξετάσεως των πραγματικών περιστατικών και της νομικής εκτιμήσεως στο πλαίσιο της οποίας έλαβε υπόψη τα τρία κριτήρια που διαμόρφωσε η νομολογία του Δικαστηρίου, κατέληξε στο συμπέρασμα, το οποίο επαναλαμβάνεται στο τρίτο ερώτημα, ότι «δεν προκύπτει ότι ο επιχειρηματίας θα μπορούσε να έχει αμφιβολίες ως προς την ορθότητα των αποτελεσμάτων του ελέγχου».

39 Τέλος, ο φορολογούμενος πρέπει να έχει τηρήσει όλες τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας όσον αφορά την τελωνειακή διασάφηση (βλ., ειδικότερα, την προπαρατεθείσα απόφαση Covita, σκέψη 28), προϋπόθεση η οποία αναμφιβόλως συντρέχει στην υπόθεση της κύριας δίκης.

40 Επομένως, στο τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι οι τελωνειακές αρχές κράτους μέλους πρέπει να παραιτηθούν από την εκ των υστέρων είσπραξη των δασμών κατ' εφαρμογήν του άρθρου 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 1697/79 όταν, στα πλαίσια επιτοπίου ελέγχου των εισαγωγών που πραγματοποιήθηκαν προγενέστερα, δεν αμφισβήτησαν το γεγονός ότι τα κατ' αποκοπήν έξοδα δεν περιλαμβάνονται στη δασμολογητέα αξία για παρόμοιες ενέργειες και δεν προκύπτει ότι ο επιχειρηματίας, ο οποίος τήρησε όλες τις προβλεπόμενες από την ισχύουσα νομοθεσία διατάξεις όσον αφορά τις τελωνειακές διασαφήσεις, θα μπορούσε να έχει αμφιβολίες ως προς την ορθότητα των αποτελεσμάτων του εν λόγω ελέγχου.

Επί του τετάρτου ερωτήματος

41 Ενόψει της απαντήσεως που δόθηκε στο τρίτο ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στο τέταρτο ερώτημα.

Επί των δικαστικών εξόδων

42 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή, η οποία υπέβαλε παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η διαδικασία έχει, ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης, τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος, που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πέμπτο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε με διάταξη της 4ης Αυγούστου 1998 το Finanzgericht Bremen, αποφαίνεται:

1) Τα έξοδα των αναλύσεων που αποσκοπούν στη διαπίστωση της συμβατότητας των εισαγομένων εμπορευμάτων προς την εθνική νομοθεσία του κράτους μέλους εισαγωγής, τα οποία ο εισαγωγέας χρεώνει στον αγοραστή επιπλέον της τιμής των εμπορευμάτων, πρέπει να θεωρηθούν ως αναπόσπαστο τμήμα της «συναλλακτικής αξίας» των εμπορευμάτων αυτών υπό την έννοια του

άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1224/80 του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 1980, περί της δασμολογητέας αξίας των εμπορευμάτων, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3193/80 του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 1980.

2) Οι τελωνειακές αρχές κράτους μέλους πρέπει να παραιτηθούν από την εκ των υστέρων είσπραξη των δασμών κατ' εφαρμογήν του άρθρου 5, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1697/79 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1979, περί της εκ των υστέρων εισπράξεως εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών που δεν κατέστησαν απαιτητοί από τον φορολογούμενο, για εμπορεύματα που διασαφηνίσθηκαν σε τελωνειακό καθεστώς συνεπαγόμενο την υποχρέωση καταβολής τέτοιων δασμών, όταν, στα πλαίσια επιτοπίου ελέγχου των εισαγωγών που πραγματοποιήθηκαν προγενέστερα, δεν αμφισβήτησαν το γεγονός ότι τα κατ' αποκοπήν έξοδα δεν περιλαμβάνονται στη δασμολογητέα αξία για παρόμοιες ενέργειες και δεν προκύπτει ότι ο επιχειρηματίας, ο οποίος τήρησε όλες τις προβλεπόμενες από την ισχύουσα νομοθεσία διατάξεις όσον αφορά τις τελωνειακές διασαφήσεις, θα μπορούσε να έχει αμφιβολίες ως προς την ορθότητα των αποτελεσμάτων του εν λόγω ελέγχου.

Edward Jann Sevón

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 19 Οκτωβρίου 2000.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του πέμπτου τμήματος

A. La Pergola